

Dodatek.

- 1) Gdy się czyjeś odpadki obsypie żarzącymi węglami i zarzewiem, dotycząca osoba dostanie trądu.
- 2) Kto rano widzi, jak gwiazda znika (zachodzi), ten roku nie wyżyje.
- 3) Widząc na wiosnę młode gąski po raz pierwszy, należy sobie zadzierzgnąć węzeł w „cycys“, inaczej dostaje się febry.
- 4) Nie należy przebudować pieców, chyba że się zostawia otwór w powale.
- 5) Chorzy na bladaczkę, niech puszczą mocz na marchew.
- 6) Korale bursztynowe u szyi, są środkiem skutecznym na ból oczu.
- 7) Nie wolno nocą wylewać kąpieli niemowlęcia, inaczej pozbawia się je snu.
- 8) Pierwszą koszulkę szyje się dziewczynce przez 7 dni, żeby ją okraszały „siedmiokrotne powaby“.
- 9) Chłopczyków ubiera się w koszulkę, gdy mają 5 tygodni, żeby w pięcioksiagu byli biegli, dziewczynki zaś w siódmym tygodniu dla wspomnianego „siedmiokrotnego powabu“.
- 10) Nim się kładzie niemowlę do kołyski, wrzucają do niej kawałeczki piernika, które zwołane dzieci rozchwyatają.

Ze zbioru apokryfów¹⁾.

(Z okolic Machnówki i Berdyczowa)

do druku podał

F. RAWIETA.

List apokryficzny, niżej załączony, w tekście rosyjskim był już drukowany w pracy profesora Charkowskiego uniw. M. F. Sumcowa p. t.: *Oczerk istorii jużnorusskich apokrifczeskich skazanij i piesień*. Ch. Jaszczurzyński wydając powyższy list „poprawnie“ (w isprawliennom widie), przychyła się do zdania prof. Sumcowa, że należy on do apokryfów „jużno-ruskich“. (Kijew. Star. r. 1891 t. XXXV). Istotnie nawet „poprawność“ wydania kijowskiego nie zdołała zatrzeć w nim charakteru właściwego — nie ruskiego wszakże, lecz polskiego. Dostał się on niezawodnie w przekładzie rosyjskim do badaczy apokryfów; w przekładzie na-

¹⁾ Porówn. „Lud“ I.I, str. 233.

wet niezatracił jednak charakteru polskiego. (Święcenie soboty, jako dnia Matki Boskiej, używanie w przekładzie wyrazu niewiasta = niewiasta, którego tłumacz nie rozumiał widocznie). Temat polski onego listu, jest pełniejszy od przekładu, a polskie pochodzenie, jak się zdaje, jeszcze bardziej popiera.

Oryginał tego listu, w takiej formie i pisowni, w jakiej krążył, załączam:

JEZUS NAZARAŃSKI KRUL ŻYDOWSKI.

Ten list jest znaleziony w ziemi Brytańskiej, którego Pan Jezus pisał na górze Tabor, przed obrazem św. Michała znaleziony, co żaden człowiek niewiedział na czym ten list wisiał, a któryby człowiek chciał wiedzieć i przeczytać, ten sam się otworzył, a był złotemi literami.

Ja, Jezus Chrystus, przykazuje wam y opowiadam mocą bustwa swego, abyście niedzielny dzień święcili, korzenia w ogrodach waszych nie kopali, bo ja wam dał dni sześć do robót waszych, a sobiem siódmy poświęcił, abyście się w ten dzień modlili za dobrodziejstwa odemnie wzięte, którem wam dał, y abyście dziękowali Bogu Ojcu Duchowi Świętemu. Bogactwa którem wam dał, abyście udzielali ubogim, a powinniście wierzyć, iż Ja, Jezus Chrystus Syn Boży, pisałem ten list ręką moją własną, abyście się dobrze sprawowali, y przykazuje wam, bo jeśli tego czynić nie będziecie, będę was karał głodem, ogniem, wojną y wodami uiezmiernemi jak się nieupamiętacie, potem was bardzo moim niezmiernem karaniem karać będę y dopuszczę na was pana na pana, króla przeciwko królowi, a będzie między wami wielkie krwi rozlanie y w nędzy dokończycie żywot swój, dla tego, abyście poznali gniew mój według sprawiedliwości. Będę was karał błyskawicą, zbytne gradem y grzmotem za grzechy wasze, abyście się upokorzyli, napominam was z łaski mojej, abyście się upamiętali, dni święte święcili które są od kościoła postanowione, też wiedzieli od złych uczynków wystrzegać się, bo jeśli źle czynić będziecie, zło śmiercią pomrzecie, y odwrucę oblicze moje od was, przypuszczę na was ptaki czarne, z których złe powietrze znosić będziecie, co po powietrzu latać będą. Iż Ja Jezus Chrystus przykazuje wam, abyście w sobotę od nieszpórów nierobili ani żadnej roboty nieważyli się robić dla uczciwości Matki mojej Przenajświętszej, bo gdyby się Matka moja za wami nieprzyczyniła, dawno byście poginęli.

W dzień święty, tak stary jako y młody, do kościoła y przybytku mojego, aby szedł y w nim grzechy swoje rozpamiętywał,

któremi się majestat mój obraził y mnie samego stwórcę swego aby każdy wyznał uczynek swój na siebie samego co uczynił, a prosić pokornie, abym wam z nich wybaczył y odpuścił z łaski mojej; nie przysięgajcie na imię moje i łaski, któremim was stworzył na wyobrażenie moje y odkupiłem krwią swoją przenajświętszą, jeden drugiego nauczajcie, fałszywego świadectwa wystrzegajcie się czynić, Ojca i Matkę tcząc y bliźnich także w miłości miejcie y kapłanów swoich w uczciwości, i ubogich nie wzgardzajcie, zbytnich bogactw nie pragnijcie, a ja wam za to daruję żywot wieczny, y przykazuje wam moco swoją Boską, abyście wierzyli, iż Ja Jezus Chrystus Syn Boga żywego przez trzech Serafinów pisałem ten list, ręką swoją własną i ktoby nie miał wierzyć w ony, będzie przeklęty, potępiony ogniem piekielnym karany będzie, a naostatek przykazuje wam, któryby kolwiek miał ten list, aby go dawał do przeczytania y przepisanania, toć choćby miał tak wiele grzechów jak gwiazd na niebie y piasku w morzu, tedy mu odpuszczone będą, a kto nieoznajmi ani pokarze tego listu, taki przeklęty y od królestwa Niebieskiego odwrucony będzie y przydzia wiecznie potępienie na niego, przykazuje wam pod wiecznem zatraceniem zachowywać się, albowiem którey tego czynić nie będzie, wielką męką, nagło śmiercią pomrzecie, a któryby człowiek ten list miał w domu swoim, takowy łaskę u mnie y pomnorrzenie, u ludzi przyjaźń, gromy, pioruny, żadne złe szkodzić mu nie mogą y bez spowiedzi y ciała mego, który z tego świata zejdzie, do żywota wiecznego dusza jego przydzie, o którym sam będę wiedział i patrzył. Te słowa święte na ten świat zesłane Leonowi papierzowi dane, Leon pomieniony papierz dał ten list bratu swemu na przeciwko nieprzyjaciółom, ten list takowy mój, kto go czyta albo słucha sto dni odpustu ma, a żadna mu zła fortuna szkodzić niebędzie, a któraby białogłowa brzemienna ten list przy sobie miała pod czas porodzenia, będzie letko rodziła a to dziecko będzie szczęśliwe, a będzie w wielkiej łasce u ludzi y Pana Boga, a któryby człowiek te słowa święte miał, albo przeczytał, albo przepisał, będzie miłował wszystkich y nieprzyjaciół przewycięży tak dusznych jako y cielesnych, potem przeczytaniu tego listu zmów pocierzy trzy na pamiątkę świętego krzyża, na którym syn mój zawisł, ręką własną Boską ten list pisany przez trzech Serafinów na ziemi zesłany, u kogo sie w domu ten list znajduje, żadnego nieszczęścia się nie boi. Amen.

